SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VC ... 190. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, OCTOBER 6, 1989. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЖОВТНЯ 1989 Ч. 190. РІК XCVI

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗИЛІЇ

Повідомляємо все українське громадянство, що в неділю, дня 3-го грудня 1989 року відбудеться в Прудентополіс, Бразилія, святочне відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові, геніяльному поетові, вселюдському співцеві волі і правди і національному пророкові нашого народу з приводу ювілейних святкувань 175-ліття його народин.

Пам'ятник в бронзі, величиною 3 метри, роботи відомого скульптора Лева Молодожанина з Канади відкриє президент Світового Конґресу Вільних Українців, Юрій Шимко, і поблагословлять в співслуженні священиків владики обох Українських Церков: Католицької і Православної.

Місто Прудентополіс — це релігійний і культурний центр українців в Бразилії, а побудова величавого пам'ятника Тарасові Шевченкові, це черговий крок вперед в національному пробудженні нащадків українських поселенців в цій країні.

Оцим маємо шану запросити українські товариства і організації, їхнє членство та все українське громадянство в діяспорі взяти численну участь у цій історичній події на шану найбільшого Сина України.

Хай велична, всеукраїнська маніфестація на відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові в Бразилії зобов'яже вислужників Москви в Україні перестати ставити перепони в побудові пам'ятника поетові в столиці Західньої України, Львові.

За Канадсько-Американський Комітет Будови Пам'ятника Т. Шевченкові в Бразилії під патронатом Світового Конґресу Вільних Українців:

д-р Василь Іваницький, голова
д-р Ярослав Падох, заступник голови
мгр Уляна Плавущак, секретар

Всі, хто бажає поїхати організовано по зниженій ціні на відкриття пам'ятника Т. Шевченкові до Бразилії, повинні зголоситися до наступної української туристичної фірми: Astro Travel Service, 2206 Bloor Str. West Toronto, Ont. Canada, M6S-1N4; tel.:(416) 766-1117. В ЗСА приймає зголошення також Микола Чорний, тел. (718) 658-7449.

Опубліковано літопис М. Кремінярівської

Торонто. — Цього року, тут із Видавництва „Новий Шлях" появилася 644-сторінкова книжка-літопис Марії Кремінярівської п.з. „Вівці, вовки і люди".

Щоб навести кілька уривків із вступного слова — „Незнищимість" Валентина Мороза, які віддзеркалюють суть цього твору та характеризують автора цієї книжки, цитуємо: „Епопею Марії Кремінярівської можна з повним правом назвати жіночою прозою. Ні, не в розумінні тематики. Маємо тут на увазі кут зору й спосіб бачення подій. Так, це жіноча проза в найкращому розумінні слова, — приємний вийняток для теперішнього Заходу, де жінка сприймає константування її жіночости майже як образу й настирливо доводить, що вона 'нічим не відрізняється від чоловіка'. Так побаченої тюрми, ще не було в українській мемуаристиці і це надає споминам Марії Кремінярівської унікального кольору". Або: „ І нарешті: епопея Марії Кремінярівської — це перемога! Переборовши всі бар'єри, що поставила на її шляху імперія, ця жінка знайшла спосіб проламати залізну завісу й вийти у вільний світ Вона не загубилась, і не розгубилась в абсолютно новому для неї житті; не потонула в безнадійно дріб'язкових конфліктах між еміґрантськими групами. Вона поклала на стіл — продукцію!"

Книжка ця, — як стверджує у вступному слові англійською мовою Честер Даннет, — написана у фор-

(Закінчення на стор. 3)

НРУП ПРИЙНЯВ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ УКРАЇНЦІВ В ДІЯСПОРІ

Джерзі Сиτі, Н. Дж. (УПА). — На своєму установчому з'їзді в Києві 8-10-го вересня ц.р., Український Народний Рух за Перебудову прийняв ряд резолюцій, серед них про українців в діяспорі. Внизу подано текст резолюції.

Історична доля України привела до виникнення широкої української діяспори. Численні групи українців, що зберегли свою національну свідомість, мову, культуру, існують за межами України як в Совєтському Союзі, так і в інших державах світу.

НРУП вважає українську діяспору невід'ємною частиною українського народу, а створені діяспорою культурно-наукові й художні цінності — частиною культурної спадщини українського народу. З'їзд висловлюється за зміцнення зв'язків українців діяспори із землею їхніх предків і вважає обов'язком української держави підтримати діяспору. Слід клопотатися перед видавництвами УССР про закупівлю книжкової продукції українських еміґрантських видавництв та вільний її продаж у книгарнях УССР; клопотатися перед міністерством зв'язку УССР про включення до республіканського каталогу передплатних видань усіх газет і журналів, що їх видають українці за кордоном, пропонувати українському Держтелерадіо реґулярно обмінюватися циклами передач в радіо і тележурналістами української діяспори: сприяти встановленню тісних наукових контактів між ученими Академії Наук УССР та вченими-українцями за кордоном; заохочувати українців з обох боків кордону до туризму, спорту, концертно-театрального обміну; використовувати наявність української діяспори для зміцнення зв'язків між українським народом і тими народами, на землях яких проживають українці діяспори.

НРУП відзначає важливу ролю української діяспори за межами СССР в ознайомленні країн і народів світу з історією України та культурою українського народу. Контакти з українською діяспорою мають сприяти цим процесам, а також вести до зміцнення економічних контактів України з державами, в яких українці відіграють певну ролю у господарському житті.

Польські комуністи хочуть змінити партію

Варшава. — У вівторок, 3-го жовтня, тут відбувся пленум Центрального комітету Польської Об'єднаної робітничої (комуністичної) партії. На пленумі були оголошені результати опитування громадської думки членів партії. Виявилося, що 72 відсотки польських комуністів виступають за зміну статуту, програми і назви партії.

„Партія може розвалитися на окремі фракції", — підвів підсумки опитуваний партійний чиновник, який попросив кореспондента пресового аґентства Ассошіейтед Пресс Джана Дашішевського не називати його прізвища.

Один зі секретарів ЦК Лєшек Міллер, який виступив на пленумі, заявив: „Ми зобов'язані дожити до з'їзду як єдина партія!" З'їзд партії повинен відбутися у лютому наступного року. Як виходить з інтерв'ю, даних після пленуму ЦК його учасниками, вибори делеґатів з'їзду будуть демократичними, на відміну від минулих років, коли делеґатів призначали, а не вибирали.

Пленум ЦК виявив, що партійна ієрархія виступає за демократичні реформи всередині партії. На пленумі вияснилося і те, що керівники ПОРП і далі виступають за „державну економіку", яка, як коментують політичні спостерігачі, вже довела країну до кризи.

ПОРП потерпіла в цьому році нищівну поразку за 40 років у виборах по сейму. У вищій палаті — сенаті — комуністи дістали одне місце із 100. В нижчій палаті — Національних зборах — комуністи дістали лише ті місця, які були автоматично закріплені за ними ще до виборів. Наступні вибори до сойму відбудуться у 1993 році. В них уже ні одна партія не дістане „заброньованих місць". В такій ситуації ПОРП може взагалі опинитися поза політичним життям країни.

ВЕРХОВНА РАДА СССР ПРИЙНЯЛА РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО СТРАЙКИ

Москва. — Як уже інформовано, кремлівські керівники закликали Верховну Раду СССР заборонити всі страйки до кінця 1990 року, тобто на 15 місяців, обґрунтовуючи цей захід намаганням попередити анархію і дальший розпад економіки країни. Офіціяльно з цим закликом звернувся до депутатів заступник голови Ради міністрів СССР Лев Воронін. Потім його підтримав сам Міхаїл Горбачов, який заявив на сесії Верховної Ради, що цей захід необхідний для того, щоб „захистити процес демократії від анархії". Воронін повідомив у своїй промові, що шкода, нанесена господарству країни в результаті страйків у липні і серпні, становить 4 біл. карбованців. Він закликав, що заборона на страйки охопить „всі підприємства і установи у всіх секторах народного господарства".

Воронін не пояснив, які заходи застосує уряд на випадок несанкціонованих страйків.

Як заявив після сесії репортерам інший заступник голови Ради міністрів Леонід Абалкін, економіка країни погіршується з кожним місяцем, і якщо цей процес не зупинити, то „совєтської влади не буде". „Це означає кінець перебудові", — сказав він.

Згідно з повідомленням американських кореспондентів з Москви, депутати зустріли заклики до заборони страйків з явним ентузіязмом. Виключенням був академік Андрей Сахаров, який заявив, що „надзвичайно небезпечно" надавати урядові особливі повноваження на території всієї країни, а не лише в кількох „гарячих місцях". Академік Сахаров сказав, що 15 місяців — це надто довгий термін, і перестеріг своїх колеґ-депутатів від поспішности.

Як зауважив Ґорбачов, рішення накласти заборону на страйки не означає відмову від курсу на реформи. Він, однак, заявив, що країна не може дозволити собі і далі нести втрати, з якими зв'язані страйки, що хвилею прокотилися по Совєтському Союзу вліті цього року.

Як сказав Воронін, запас палива на совєтських теплових електростанціях становить нині половину того, який був досі. Нові перебої приведуть до порушення постачання електричної енерґії і опалення багатьох підприємств і житлових будинків.

Пропозиція уряду викликала схвалення багатьох делеґатів. Однак вони не прийняли її в первісному вигляді. Тому група Верховної Ради, що складалася з представників чотирьох комітетів, радилася до пізної ночі, а у вівторок, 3-го жовтня, на ранковому засіданні висунула власний плян. Вона відкинула заклик Горбачова повністю заборонити всі страйки і запропонувала наложити заборону на страйки лише в чотирьох найважливіших ділянках економіки — в енерґетиці, нафтовій і металюрґійній промисловості, а також на транспорті. Ґорбачов змушений був погодитися з такою пропозицією, бо депутати вважали повну заборону страйків „неконституційною".

Повідомляють, що обі палати Верховної Ради затвердили на спільному засіданні вищезгадану компромісну заборону на страйки, яка стосується лише головних ділянок промисловости. Заборона на страйки носить тимчасовий характер і триватиме до прийняття нового закону про страйки, який може бути схвалений наступного тижня. Верховна Рада прийняла резолюцію про страйки 364 голосами проти шести.

У СВІТІ

НА ВІДВІДИНАХ У ЗСА тепер перебуває президент Єгипту Госні Мубарак, який після зустрічі у Вашінґтоні з президентом Джорджем Бушем заявив перед кореспондентами засобів масової інформації, що це буде „великою помилкою" коли уряд Ізраїля не погодиться на розмови з палестинцями в справі ним запропонованого пляну замирення. Завваги президента Мубарака в час, коли ЗСА, Єгипет та Ізраїль зайняті делікатною дипломатією саме в цій справі, тобто, домогтися згоди Ізраїля на безпосередні переговори з палестинцями без жодних передумов, вказують на те, що ця справа ще далека від полагодження.

В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ Націй на засіданні Ради міжнародних спілкувань виступав міністер закордонних справ Китаю Кян Кішен, який заявив, що під сучасну пору взаємовідносини Китаю та Америки „є на роздоріжжі". Він також підкреслив й те, що відносини можуть покращати тільки тоді, коли Америка погодиться з тим, що Китай має іншу політичну систему, котру не повинні б завжди критикувати. Кян Кішен пригадав гостру критику Китаю в Конґресі ЗСА, завважуючи, що це є „втручанням у внутрішню політику Китаю". Він недвозначно натякнув й на те, що „відносини можуть поправитися, якщо ЗСА змінять своє поступовання, зазначуючи при тому, що натиск на зміну політичної системи в Китаї ніколи не матиме успіхів".

ЗА ОСТАННІ ДНІ В АМБАСАДІ Західньої Німеччини в Празі, знову зібралося понад 11,000 осіб, громадян Східньої Німеччини, які прагнуть переїхати на стале перебування на Захід. Уряд Східньої Німеччини, намагаючись припинити поголовнийісход своїх громадян, котрий останнім часом почав набирати хаотичного характеру, дозволив у вівторок, 3-го жовтня, на переїзд до Західньої Німеччини всіх тих, що зібралися на території західньонімецької амбасади в Празі, а після цього закрив свої границі. В тому часі у Східньому Берліні офіційне пресове аґентство АДН подало своїм громадянам невеличке повідомлення про те, що тимчасово припинено свобідний перехід кордону східньонімецьких громадян до Чехо-Словаччини, бо „деякі кола в Західній Німеччині, що є проти законности і порядку, своїм постійним провокуванням намагаються перешкодити заплянованим святкуванням 40-ліття існування нашої держави".

В ІЗРАЇЛІ ЗАСУДЖЕНО Абі Натана, найбільш відомого там шукача можливостей замирення між палестинцями та Ізраїлем, до шестимісячного ув'язнення за те, що він зустрічався з Ясіром Арафатом, провідником Палестинської Визвольної Організації. А. Натан зразу ж після присуду заявив кореспондентам засобів масової інформації, що це не змінить його переконань щодо розмов з палестинцями і існуючих ізраїльських законів, які забороняють громадянам Ізраїля зустрічатися чи переговорювати з членами Палестинської Визвольної Організації. Він сказав, що по відбутті засуду продовжуватиме боротьбу проти існуючих законів, бо „насильство буде тільки збільшуватися, а рани ставатимуть глибшими, як для арабів, так і для жидів поки ми не рішимось сісти за один стіл".

НАД МИРНИМИ ДЕМОНСТРАНТАМИ ЛЬВОВА ВЧИНЕНО РОЗПРАВУ

Львів. — У неділю, 1-го жовтня, тут на стадіоні „Дружба" відбувся концерт з нагоди офіційного святкування 50-річчя возз'єднання України, якому пропаганда присвятила багато уваги. Це був день традиційного свята міста Львова.

Колона львів'ян з національними прапорами вирушила на стадіон „Дружба", де відбувався концерт. Перед входом на них накинулися міліціонери, поламали прапори й затримали кілька осіб. Обурені люди всією колоною пішли до відділу міліції (на вулиці Миру), щоб з'ясувати причини затримання. Біля будинку, в якому міститься відділ міліції, на мирних львів'ян знову напали загони міліції з киями й жорстоко побили, не оминаючи жінок та дітей.

Вістка про цей напад на беззахисних людей блискавично долетіла до людей, які в той час зібралися біля каменя, де має стояти пам'ятник Тарасові Шевченкові. Всі вони вирушили на вулицю Миру, щоб виявити свій протест працівникам міліції проти насильства. Однак їм не дали цього зробити: на вулиці Жовтневій без жодного попередження на мирну колону накинулися опришки із загонів спецпризначення. Людей били гумовими киями, копали ногами. Це сталося о 10-ій годині вечора. Після побоїща на дорозі лежало понад 20 людей, покалічених і поранених пластиковими кулями.

Протестуючи проти жорстокости й насильства, львів'яни вирішили оголосити загальний двогодинний страйк у вівторок, 3-го жовтня, від 10-ої ранку до 12-ої години. Ініціятивна група створення міського страйкового комітету закликала медичних працівників, а також працівників транспорту не приймати участь у страйкові. Усіх інших, незалежно від національности, партійности, соціяльного стану і віросповідання, закликали об'єднатися в єдиний фронт протистояння злочинам проти народу, створювати страйкові комітети за місцем праці, які б постійно контролювали ситуацію в місті, об'єднавшись в єдиний місцевий страйковий комітет.

Ініціятивна група створення міського страйкового комітету закликала народ зберігати спокій, не збиратися в гурти, не мітинґувати, не піддаватися на жодні провокації, а лише виконувати вказівки страйкового комітету.

На заклик страйкового комітету люди відгукнулися дуже активно. У вівторок страйкували всі установи, організації, школи, інститути, заводи і фабрики.

Страйкарі передали місцевим властям такі вимоги:

• Виявити винних у цьому погромі та притягти їх до відповідальности;

• Провести об'єктивне слідство із включенням народних депутатів та представників громадських організацій для розслідування і виявлення, хто стоїть за цим злочином.

ГОВОРЯТЬ ПРО „ТИХЕ ПОРОЗУМІННЯ" МІЖ ЗСА І СССР

Ню Йорк. — Виглядає, що Уряд президента Джорджа Буша та Міхаїл Ґорбачов дійшли до тихого порозуміння як їхні країни мають відноситись до Східньої Европи, яка тепер звільняється з-під довголітнього впливу холодної війни.

Судячи по недавніх заввагах совєтського міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе та секретаря Державного департаменту Джеймса Бейкера, обидві країни під сучасну пору можуть поширювати свої зацікавлення у Східній Европі без зайвих взаємних антаґонізмів чи стримування цих змін. Виглядає, що ЗСА дали до зрозуміння М. Ґорбачову, що не будуть використовувати ситуації в таких країнах, як Мадярщина і Польща, чи заманювати їх до виходу з Варшавського Пакту і причинюватись до виникнення протисовєтських розрухів. Як висловився президент Буш, ЗСА будуть допомагати країнам Східньої Европи, стараючись не вразити Москву. Так само СССР дав до зрозуміння Вашінґтонові, що має на меті дальше дозволяти Східній Европі йти більш свобідним економічним і політичним шляхом з фінансовою допомогою Заходу, як довго цей процес змін не загрожує розбиттю Варшавського Пакту чи безпеці Совєтського Союзу.

Експерт для справ Східньої Европи в Раді закордонних спілкувань Майкл Менделбавм заявив, що на його думку „заіснувало таке мовчазне порозуміння та що Уряд президента Дж. Буша добре з цим справився". Дальше він підкреслює, що СССР не зробив цього кроку заради ЗСА, але тому що це тепер для них є найменшим злом і найбільшою вигодою, досить таним коштом М. Ґорбачов, виявляється, дістав запевнення від президента Буша, що ЗСА не будуть використовувати ситуації в Мадярщині та Польщі для того, щоби заманювати їх до НАТО.

Які б ці мовчазні порозуміння між Вашінґтоном і Москвою не були, коли йдеться про майбутність Східньої Европи, то вони є тільки тимчасовими на відміну від домовлень, котрі тривали останніх 45 років. Як довго зміни в Східній Европі обмежаться до Мадярщини і Польщі, то Кремль не буде тривожитися. Але що станеться коли процес пошириться на Східню Німеччину чи республіки Прибалтики — невідомо.

Очевидно, Уряд президента Дж. Буша відпекується від всяких тихих узгіднень з СССР, побоюючись щоби йому знову не закинули нової Ялти, бо й досі обвинувачують ЗСА та Англію, що в 1945 році дали Сталінові свою мовчазну згоду на окупацію деяких країн Европи. Але якесь узгіднення мусить бути, бо секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер кількакратно запевняв міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе, що Америка є зацікавлена у „стабільности" Східньої Европи.

В цей самий час на форумі ООН Дж. Бейкер нав'язував контакти з представниками країн Східньої Европи, гратулюючи Польщі та Мадярщині, а рівночасно натякаючи Чехо-Словаччині про свою готовість нав'язати кращі стосунки, якщо Прага поліпшить своє наставлення до прав людини. Знову зі сторони А. Шеварднадзе також завважується більш спокійну поведінку у висловлюванні поглядів чи виявленні невбдоволення, зокрема, як він голосно признався, що СССР не був задоволений із вислідів виборів у Польщі та поразки комуністів. „Але ми сподіваємося, що вони цю кризу переживуть, в кожному разі не бачимо нічого небезпечного в тому, що польський народ своєю волею захотів змінити уряд. Бажаємо їм успіху. Ми є готові до співпраці, бо толерантність є нормою цивілізованої поведінки".

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 17-го серпня у Хмельницькому на міському цвинтарі біля братської могили жертв сталінських репресій відбувся мітинґ, організований з ініціятиви членів Народного Руху України за Перебудову, проте повністю контрольований місцевою владою. На мітинґу було до 3,000 осіб. Голові Хмельницької філії УГС Василеві Рибаку виступити перед людьми перешкодили функціонери в цивільному, які щільно оточивши його, не допустили до трибуни.

• 19-го серпня у Харкові біля кінотеатру „Україна" з ініціятиви Народного Руху України за Перебудову було проведено санкціонований мітинґ в справі обговорення законопроєкту про вибори до Верховної Ради УССР. На мітинґу було понад 3,000 осіб. Члени Спілки Української Молоді Андрій Черемський та Віктор Підпорин підняли два синьо-жовті прапори. Міліція спробувала у них відібрати прапори, але хлопці їх захистили. Відповідальний за проведення мітинґу, член НРУП Старунов звернувся до учасників мітинґу, чи хочуть вони, щоб були підняті синьо-жовті прапори. Люди відповіли схвально і мітинґ продовжувався із синьо-жовтими прапорами. Через кілька днів Андрія Черемського на вулиці схопила міліція і відвезла у Дзержинський районовий суд міста Харкова, де суддя Найдуліна за непідкорення його міліції на мітинґу засудила на 12 діб арешту. Члени Харківської філії УГС і СУМ організували почергову голодівку протесту по-через весь період ув'язнення Андрія Черемського, влаштовуючи кожного вечора пікетування на площі біля Харківського обкому партії.

• 19-го серпня у Таллінні відбувся 2-ий конґрес Естонської Партії Національної Незалежности. Від України на конґресі виступили члени УГС Богдан Горинь, Олесь Сергієнко й активіст Українського Християнсько-Демократичного Фронту Василь Січко. Конґрес вибрав головою Естонської партії національної незалежности Лаґле Парек.

• **20-го серпня у Раві Руській з ініціятиви члена Львівської обласної ради УГС Адама Кардаша було проведено мітинґ пам'яті жертв сталінського терору. Міськвиконком не дав дозволу на проведення мітинґу, поклика**ючись на те, що цього нібито не хоче громадськість, хоч насправді ніяких опитів не проводилося. В день мітинґу в Раві Руській було мобілізовано багато міліції, **члени якої контролювали вулиці, але зірвати мітинґ не вдалося. В центрі міста з синьо-жовтими прапорами зібралося до 5,000** людей, які рушили до Французького меморіялу і там провели мітинґ. Перед людьми виступили члени УГС Адам Кардаш, Вовк-Кулієвич, Лончинин. Після закінчення мітинґу люди пішли до пам'ятника Шевченкові.

• 21-22-го серпня у Ризів приміщенні Старого театру відбулася міжнародна конференція на тему „Пакт Ріббентропа-Молотова і його наслідки". Від української делеґації на конференції виступили члени УГС Богдан Горинь і редактор позацензурного журналу „Український Час" Григорій Приходько.

• 23-го серпня у Києві під Верховною Радою України зібралося до 3,000 киян, які із синьо-жовтими знаменами рушили вулицями міста до Центрального стадіону, де відбувся несанкціонований мітинґ осуду пакту Ріббентропа-Молотова. По дорозі на колону демонстрантів нападали кілька разів загони чорноберетників, які били людей і виривали в них синьо-жовті прапори. Ці брутальні дії міліції не припинялися і під час проведення мітинґу. Так функціонери порвали піднятий на мітинґу плякат зі зображенням свастики та червоної зірки, які потискають одне одному руки. На мітинґу промовці в своїх виступах осудили пакт Ріббентропа-Молотова як угоду між дво-

(Закінчення зі стор. 3)

Відбудеться конференція ТУІА

Ню Йорк. — Головна Управа Товариства Українських Інженерів Америки влаштовує в суботу, 21-го жовтня ц.р., о год. 5-ій по полудні тут у приміщенні Українського Інституту Америки конференцію на тему: „Деякі аспекти науки і техніки в Україні".

Д-р Володимир Петришин доповідатиме про його наукову поїздку до математичних інститутів в Донецькому і Києві (з теорією А-властивих операторів).

Інж. Віталій Калиниченко, новоприбулий з України і колишній політичний в'язень уральського концтабору, виголосить доповідь на тему „Український інженер, там — його недавнє минуле, сучасне, що відкриє йому перебудова".

Координатором конференції є містоголова ТУІА інж. Володимир Гнатківський, організатором конференції є референт наукових конференцій ТУІА інж. Зенон Салевич. Після доповідей відбудеться дискусія,а пізніше буде гутірка при буфеті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Мубарак у Вашінґтоні — проблема Близького Сходу

До Білого Дому у Вашінґтоні завжди тягнуться дипломатичні паломники, як до Мекки. Одні — для заманіфестування своєї прихильности, інші шукають фінансової чи політичної допомоги або достави зброї, найчастіше — прагнувши здобути Америку з її велетенським впливом — як посередника у затяжних і трудних конфліктах. У минулому тижні був у Вашінґтоні Госні Мубарак. Він є не тільки лідером країни найбільшої за територією і числом населення та з найстаршою культурою, але й головою Організації африканських держав. Прийшов до влади вісім років тому, після президента Анвара Садата, який мав відвагу полетіти до Єрусалиму, визнати Ізраїль і підписати з ним сепаратний мир у літній резиденції президентів ЗСА. Той мир став можливий головно завдяки святій терпеливости тодішнього президента Джиммі Картера. За свою відвагу Садат заплатив життям, бо його вбили власні старшини, мусулманські фанатики. Все одно — проблема Близького Сходу залишилася відкритою, бо Єгипет дотепер єдина арабська країна, яка замирилася з Ізраїлем. Наче автоматично головним посередником для конструктивної розв'язки цієї проблеми став Єгипет і його президент, дармащо й пробував це робити йорданський король Гуссейн — невдачно.

Також інші дотеперішні спроби замирення не вдалися. Америка й увесь міжнародний світ признали, що центром близькосхідньої проблеми є доля трьох до чотирьох мільйонів палестинців, себто тих арабів, які втекли були з території, на які Ізраїль проголосив свою державність і де зараз розшалілась війна. Інші арабські країни не включили тих втікачів у свою економіку і вони стали неначе окремою етнічною одиницею з власною болючою проблемою. Лідер Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Ясір Арафат проголосив у минулому році, що він вирікається тероризму, як засобу визвольної боротьби та готов офіційно, формально і фактично визнати право Ізраїля до державного існування в заміну за звільнення Ізраїлем окупованих ним арабських земель на заході від ріки Йордану та смуги Ґази. На тій звільненій території мала би постати Палестинська держава. Уряд президента Реґена під кінець його другої каденції уточнив цей плян та вперше розпочав безпосередній дипломатичний контакт з ПВО. Але Ізраїль рішуче такий плян відкинув. У відповідь на повстання арабів на Правобережжі Йордану і у смузі Ґази — Ізраїль застосував тактику брутальної сили. Били палками, стріляли, проголосили вийнятковий стан із поліційною годиною та виарештовуванням демонстрантів. Ясно, що від такої поведінки ситуація не покращала. Близькосхідня потенціяльна бочка пороху залишилась надалі загрозливою для світового миру.

Ізраїльський прем'єр Шамір прибув до Вашінґтону швидко після виборчої перемоги Джорджа Буша і запропонував переведення в Ізраїлі виборів спеціяльно для палестинських мешканців, з виключенням Східнього Єрусалиму. Палестинці поставились до цього проєкту неґативно, правильно вказавши на безвартність виборів під окупаційною владою. Але Буш і новий державний секретар Джеймс Бейкер у принципі погодилися на такий проєкт зі застереженням, що він мусить бути уточнений. Єгипетський президент Госні Мубарак зголосив 10 точок програми як такі вибори повинні відбутися. Вони мали би вибрати органи влади куцої автономії арабів у межах Ізраїля. Мубарак, як посередник палестинців, вимагає, щоб оці вибори були тільки частиною цілого пляну замирення. Державний секретар Бейкер запропонував, щоб Ізраїль і палестинці безпосередньо повели наради — без ніяких передумов і застережень. Президент Буш телефонував з Білого Дому до Їцака Шаміра і те саме зробив Мубарак. Зате Мубарак відкинув американську суґестію, щоб Мубарак стрінувся з Шаміром. Він правильно заявив, що така зустріч можлива тільки тоді, коли б закінчилася успіхом, бо зустріч ще погіршить ситуацію. У першому тижні жовтня ц. р. має відбутися засідання ізраїльського уряду, в якому є два табори: непримирливий табір Шаміра і його партії Лікуд та примирливий табір соціял-демократичних міністрів. Головна причина трудности поладнання конфлікту — це глибоке взаємне недовір'я Ізраїля і палестинців та всього арабського світу. Найповажнішим джерелом цього недовір'я є імперіялізм ізраїльських екстремістів. Вони покликаються на резолюцію Ради Безпеки ООН, що признає Ізраїлеві керування „у безпечних кордонах", і бачить ті кордони „безпечними" — коштом арабської території. Уряд Буша прихильніший арабам, аніж був уряд Реґена, але могутнє жидівське „лаббі" у Конґресі та засоби масової публікації здебільшого у жидівських руках мусять впливати на політику також Буша й Бейкера. І тому й оці останні відвідини єгипетського президента у Вашінґтоні з одногодинною розмовою із Бушем та обідом з Бейкером — не мали практичного успіху.

Василь Барладяну

УКРАЇНСЬКИЙ САМВИДАВ СЬОГОДНІ

(з Українського Вісника ч. 14)

У серпні сповниться два роки, як знову побачив світ відроджений самвидавний журнал „Український Вісник". І хоча у журналі із 1970 року дотепер незмінний редактор, відродився він в дещо іншому вигляді. Адже перші шість чисел вийшли нелеґально і з огляду на репресії не подавали ні адреси редакції ні список членів редколеґії і називали імена лише тих авторів, що за 15 років до Ґорбачова з відкритими заборалами виступили за перебудову держави з тоталітарно-репресивної в демократичну. Крім цього, в 1970-72 роках „УВ" був журналом суспільно- політичним.

Сьоме число „УВ" в серпні 1987 року мало вже список членів редколеґії, подавало список авторів, що співпрацювали з журналом, зазначало на титулі, що журнал став ще й літературно-художнім, тобто взяв курс на оприлюднення та пропаґанду заборонених творів українських авторів, яких офіційні журнали тоді ще не не наважувалися друкувати. „УВ" зачіпав найболючіші питання української дійсности писав про те, за що ще 1986 року можна було потрапити до в'язниці чи до психотюрми. Саме тому навколо журналу відразу ж згрупувалися колишні політв'язні: їм не треба було позичати сміливости, щоб скористатися відносною свободою слова, до якої, хоча й про людське око, закликав М. Ґорбачов.

Хоча „Український Вісник" не став офіційно дозволеним журналом, але влада й не заборонила його, не потягла редколеґію та авторів до криміналу. Склався прецедент, наслідком якого була поява восени 1987 року у Львові альманаху „Євшан-зілля" (видавці — Ірина та Ігор Калинці). Але якщо „УВ" головну увагу надає висвітленню суспільно-політичних проблем, які хвилюють вже українство в географічному та етнічному розумінні цього слова, то „Євшан-зілля" альманах передусім галицький, культурно-історичного напрямку. На наш погляд, саме реґіональний і поміркований культурно-історичний напрямок зменшують популярність цього назагал цікавого видання. Соціологи, що стежать за „споживанням" друкованого слова в СССР, запевняють: „Сьогодні навіть діти читають в основному проблемну публіцистику".

Незабаром, а саме в січні 1988 року, з'явився самвидавний орган Української Асоціяції Незалежної Творчої Інтеліґенції журнал „Кафедра" (редактор — Михайло Осадчий). Його споріднює з „УВ" не тільки публіцистичний відділ, але й авторський колектив — колишні в'язні сумління й ті літератори, яких офіційні видання не друкували з ідеологічних причин. Як і „УВ", цей журнал загальноукраїнський. Але „Кафедра" передусім літературно-мистецький журнал, який з кожним новим числом набуває рис кращого українського журналу такого спрямування.

У лютому 1988 року у тому ж таки Львові вийшов у світ журнал „Християнський голос" — орган Комітету захисту Української Католицької Церкви (редактор — Іван Гель). Самвидавних журналів релігійного спрямування в СССР сьогодні чимало. Але „Християнський голос", викриваючи антирелігійну політику КПСС і совєтського уряду, є виданням, яке документально засвідчує, що в СССР тривають тотальні репресії щодо віруючих українців. П'ять чисел журналу, що вже з'явилися, переконують, що ми маємо справу не з богословським, а з релігійно-публіцистичним громадським журналом, яких у нас раніше не було.

1988 рік прикметний для України тим, що там і сям почали з'являтися самвидавні органи, видавцями та авторами яких стали люди, котрі вирішили прискорити перебудову в цілій нашій республіці і в своїх реґіонах зокрема. Так, у Коломиї відновлено випуск літературно-громадського альманаху „Карби гір" (редактор — Дмитро Гриньків). Хоча в ньому й зачіпаються загальні болючі питання нашого минулого й сьогодення, це все ж переважно видання реґіонального характеру. І якраз місцеві матеріяли в ньому найцікавіші.

Після Львова, що й досі є основним центром як загальноукраїнського, так і реґіонального самвидаву, незалежне українське слово з'явилося і на Наддніпрянщині. 1988 року Український Культурологічний Клюб у Києві веде два невеликих за обсягом числа інформаційного бюленя під назвою „Коло". Проте „Коло" ще не стало ні загальноукраїнським, ні популярним виданням: окрім статті Євгена Сверстюка „Духовні джерела і традиції української культури", у двох числах „Кола" не було нічого, що могло б зацікавити всеукраїнського читача. Більшу потенцію стати популярним виданням має, гадаємо, журнал київської студентської „Громади" „Дзвін", перше число якого з'явилося влітку 1988 року...

Східньоукраїнським колеґою згаданих раніше „Карбів гір" можна вважати альманах „Пороги", що з'явився цього року в Дніпропетровському (редактор — Іван Сокольський). Цінність „Порогів" полягає насамперед у тому, що тут вміщуються художньо вартісні твори і що журнал

(Закінчення на стор. 4)

Ірина Дибко-Филипчак

Довгожданні сподівання стали дійсністю!

Як уже інформовано, 154-ий Конгрес ПЕН, під гаслом „Свобода і сила слова", відбувся від 23-29-го вересня ц.р. в Торонто і Мотреалі, Канада.

На двох перших зустрічах всіх делеґатів із 42 центрів в Торонто, рішалося питання прийняття у члени світового ПЕН такі держави, які досі із-за несприятливих умов волі свого народного слова, не могли стати вільними членами ПЕН.

Та ось — 28-го вересня ц.р. в Монтреалі наші довгожданні сподівання стали дійсністю. Присутній на залі Микола Вінграновський, як представник письменників України, виступив перед голосник і прочитав своє звернення у справі прийняття у ПЕН. Марта Шраменко, у перекладі на англійську мову, прочитала цей же зміст М. Вінграновського. Пролунало кожне слово у перекладах на французьку й еспанську мови. Непотрібне вияснення мого зворушення, як делеґатки Центру ПЕН з Ню Йорку: була я свідком пересічної події - одноголосною згодою всіх делеґатів, усіх центрів світу, прийняли у членство ПЕН український вільний центр в Києві. Під спонтанні оплески і потиски рук вітали в особі М. Вінграновського новий український центр ПЕН, в Києві.

А тепер чекаємо із не меншим хвилюванням зустрічі із численними письменниками, членами ПЕН з Києва, на наступнім 55-ім Конґресі, який відбудеться в травні 1990 року в Мадейрі.

Ось слово М. Вінграновського:

Пане президенте!

Літературі українського народу нараховується 2,000 років. Література мого народу одна із найстарших, якщо не найстарша, серед слов'янства. Я, панове, представник цієї літератури і цього народу. Коли говорити, що дав світові мій народ, який його духовний внесок в історію людства, то я назвав би три моменти.

Перше: його совісність і надзвичайна працьовитість які може підтвердити, зокрема, й Канада, де засідає сьогодні наш конґрес, Канада, в якій у 1991 році відзначатиметься 100-річчя, коли на її землю прийшли через океан перші українці й своєю працею сприяли її розвиткові і добробутові.

Друге: мій волелюбний народ, а отже, і його література виробили і записали українським літературним словом одну із перших у світі конституцій.

Третє: історично за ці кілька тисячоліть доля мого народу склалася, я вважаю, невдало: його багатющі землі, ліси, води і клімат впродовж століть, століття за століттям, приваблювали завойовників з Азії та Европи. Тому українці, бороночи свою землю, тисячоліттями тримали в одній руці шаблю, а в другій — плуг. Та відкрито, незаймaною і вільною в українця лишалася його душа, і ось саме через те, письменники України записали від свого народу його багатовіковий духовний набуток — понад 300,000 народних пісень. Українська мова надзвичайно м'яка і милозвучна. А мова народу — це теж, я сказав би, його літературний твір. І, мабуть тому, що мова найкращий твір народу — вона така беззахисна і ранима, і сьогодні наприкінці XX-го століття її треба рятувати, вона на краю загибелі. І нам, сьогоднішнім українським письменникам, як нікому-нікому із попередніх письменницьких поколінь, випала ця сумна і трагічна честь. Я, принаймні, ніколи не думав, що разом з Чорнобилем над моїм народом нависне — і він уже діє — і ще одна біда — Чорнобиль знищення нашої мови.

Кожна мова, як і кожен народ належить не лише собі. Себто, вона належить собі і людству. І зникнення однієї мови такої, — мені страшно подумати — як українська, мови 50-мільйонового народу, збіднило б усе людство. Слово „збіднило" — слово не точне, інше слово у мене є, але вимовити його я боюся. Хоча чого його вже боятися — це смерть мови. І не треба буде тоді ні національної української літератури, ні її народу, ні українського центру міжнародного ПЕН.

Та, сподіваюся, що до цього не дійде і ми, письменники народів світу, об'єднані міжнародним ПЕН, творячи кожен свою національну літературу, зустрічатимемося й надалі. Кожен, думаючи на мові свого народу, говоритимемо, як і говоримо досі, мовою єдности, мовою сердечного один до одного ставлення, гідности і поваги.

Пане президенте, ми, українські письменники, визнаємо повністю хартію міжнародного ПЕН й просимо прийняти нас до міжнародної спілки письменників.

Володимир Яців

ДРОГОБИЧЧИНА В ОБОРОНІ ПРАВ ЛЮДИНИ

I.

У зв'язку з внутрішньою політикою Ґорбачова, режимна преса почала поміщувати репортажі, в яких інформують громадськість про важливіші події з життя народу, такі як відкриття церков в Україні, як також про злодіяння совєтської влади під час сталінського періоду на західньоукраїнських землях. Позитивом цієї режимної преси є поміщування листів читачів, свідків злочинів совєтської влади, що їх доконано протягом 22-ох місяців перебування диявольської влади в місті Дрогобичі. Такі листи (спомини) улегшують працю Товариства „Меморіял", завданням якого є висвітлювання „білих плям" в історії Дрогобиччини, часів не тільки сталінської влади, але також інших вожаків Совєтського Союзу.

У щоденнику „Радянське Слово", — органу дрогобицьких міського і районного комітетів компартії України, появився репортаж 5-го травня ц. р. п. з. „Релігійні відправи і навколо них". Автор репортажу В. Волянський інформує мешканців міста і району, про це, що його дивує, що не зважаючи на дощ, прийшла на це „релігійне гуляння", така маса не тільки дрогобицьких міщан, але також приїхали гості із навколишніх міст і сіл дрогобицького району. Він також твердить на підставі даних (напевно КҐБ), що на цьому релігійному зібранні були теж гості із Львова й Івано-Франківська, як Ірина Калинець, Іван Гель, Ольга Горинь, як теж активісти на відтинках — релігійному і людських прав. На його думку одних привела віра, інших зацікавлення а ще інших вожаків із гельсінкської спілки — різні інтереси. Тому, він нарікає і каже що якщо б не їхня присутність на цих „релігійних гуляннях", то напевно й у Мюнхені мовчали б радіовисильні і західня преса.

В. Волянський інформує, що урочистості відбулись біля церкви св. П'ятниць (Параскевії), не зважаючи на це, що „згідно закону про релігійні об'єднання, релігійні походи, або проведення релігійних обрядів і церемоній під відкритим небом, це дозволяється тільки за дозволом виконкому міської ради народних депутатів". Він твердить, що йому відомо, що за таким дозволом ніхто із організаторів цієї урочистости не звертався. Правдою є, що відзначування відкриття церкви св. П'ятниць відбулися біля церкви і дзвіниці, про це говорили нам гості з України. Вони були учасниками цих святкувань біля церкви, і розказували про це, що до церкви не впускали вірних Української Католицької Церкви, де після 44-ох років відправлялася Служба Божа з нагоди відкриття, однак для вірних Російської Православної Церкви. Тому вірні Української Католицької Церкви були змушені відзначити це відкриття біля церкви і дзвіниці Молебнем, а не „релігійними гуляннями", як пише автор репортажу.

Правдою є, що маси народу після Молебня біля церкви св. П'ятниць зорганізованим походом пішли до церкви св. Юра, архітектурного твору пам'ятника з 1657 року про яку знавці-мистецтвознавці кажуть, що немає іншої церкви на Україні з такою мальовничою грою об'єктів. Маси народу затрималися перед закритою брамою до архітектурного пам'ятника. На прохання народу влада відмовилась дати дозвіл на відкриття брами до пам'ятника, і тому сталося це, що можна було сподіватись, — затріщав і завалився паркан під напором дрогобицьких патріотів. В. Волянський обурюється, що „сотні літ простояв дебелий паркан", що не є згідно з правдою, бо цей дебелий паркан, що закрив вид на цю архітектурну пам'ятку поставило місто щойно в 1950 роках, і він не має жадної архітектурної вартости.

Репортерові також не сподобалось, що „натовп ревів ганьба", — віддайте церкву, а „дебелі молодики волали відкривайте церкву". Він твердить, що прихильники групи екстремістсько настроєних людей не вгамовувались та що сотні, тисячі людей нагрянули на подвір'я храму пам'ятника. Йому не сподобалось, що так як біля церкви св. П'ятниць, так теж біля церкви Юра, можна було бачити молодих людей з жовто-блакитними стрічками на куртках, які, за його твердженням підбурювали людські маси „не слухати нікого, діяти, як заманеться, мовляв зараз свобода, демократія". Вкінці він запитує, чи це запаморочення від гласности, демократії, чи може відсутність належного сприймання ситуації. Також він підкреслює, що це наука на майбутнє, що треба більше довіряти людям, і „не давати приводів до ексцесів, якими на його думку будуть смакувати всі ті, кому націоналістичний туман, а не національна самосвідомість затьмарують розум".

Як бачимо режимникові тяжко буде переключитись на нове мислення, яке було б в добро його народу. Йому не подобались гасла, що закликають владу залеґалізувати Українську Католицьку Церкву тому, бо вони будуть помічені в Мюнхені, і інших країнах Заходу. Йому не подобались численні запити віруючих, які відносились до релігійної свободи, і до людських прав, а зокрема до свободи для Української Католицької Церкви, на які давала трафаретні відповіді секретар партії І. С. Голоденко і ректор педагогічного інституту В. І. Скотний, це той режимник, який домагався переведення навчання в педагогічному інституті в Дрогобичі на російську мову. Вони запевняли, що справу відновлення Української Католицької Церкви, на вимогу певної групи громадян, вивчається і твердили, що та церква, на протязі своєї чотиристалітньої історії діяла більше як політична організація. На такі провокативні твердження влади, була відповідно сильна реакція дрогобичан.

Закінчення буде.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Д-р Олександер Серафин

АВТОМОБІЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ У 1990 РОКАХ

I.

Протягом останніх вісімнадцяти років світова автомобільна промисловість боролась із зовнішніми чинниками, які в історії не мали паралель, а в наслідок — заледве чи були передбачені. Промисловість пережила два періоди важливої недостачі рідкого палива, три циклі економічного застою у ЗСА і дві кризи різкого занепаду виробництва автомобілів у Европі. Додатково, двоцифрова інфляція та кошт грошей, які осягнули своїх вершини у 1981 році, та підвищення надмірних державних реґулювань автомобільної промисловости в поєднанні із значним підвищенням коштів енерґії, ускладнювали потрібну розв'язку. За таких обставин і в тому часі зайшли великі зміни поглядів серед покупців у ЗСА та Европі. В Америці з дозрілістю післявоєнного покоління питання змінилось із „чому я?" — на „чому не я?"; узглядження рівноправности раси й статті, здавалось би безконечний економічний ріст; зростаючий відсоток працюючих жінок, самітних і старших віком; створив незвичайне запотребування на вироби в ЗСА та Европі.

Від 1970 року два сильні ринкові спрямування змінили становище світової автомобільної промисловости, а саме: 1) поява японських промисловців, поважних конкурентів на світовому ринку, та їхне стремління до світового опанування, і 2) значне збільшення виробів. У той час, коли американські промисловці автомобілів були змушені зайнятися виконанням вимог федерального уряду, а европейці удосконалювали свої малі розміром автомобілі — японці настирливо удосконалювали якість своїх виробів та успішно поширювали концепцію „світового автомобіля". Автомобільна промисловість, як така в основній мірі, почала застосовувати електроніку в моторах і вводити різні удосконалення, отримуючи загальне одобрення покупців.

Зменшення величини автомобілів набрало повного розвитку, а більший поштовх технічного удосконалення та економічного вжитку палива значно змінили світовий автомобільний ринок. В результаті, більша конкуренція довела до значної зайвої здатности виробництв у ЗСА, Европі та, навіть, у Японії. Автомобільна промисловість, з другої сторони, зрозуміла настрій модерного покупця — менше льояльного, зате більше вибагливого. Це є короткий перегляд останніх вісімнадцяти років.

Звернімо свою увагу тепер на наступних 10 років цього сторіччя, розглядаючи їх у сімох ділянках. Норма зросту економії ЗСА передбачається на 2.5 відс., а Европи на 2.3 відс. річно. Цей передбачений зріст основується на спільних міжнародних засадах — застосувати грошову й торговельну рівновагу, не викликаючи значної інфляції. Є побоювання наполегливого високого безробіття у багатьох країнах Европи.

Циклічні спади попиту будуть більше помірковані, хоч автомобільна промисловість змагатиметься за досягненням кращих наслідків ринку. Світова торгівля та міждержавні грошові розчислення залишаються нестійкими в наслідок швидкого зросту країн Третього світу — нерозвинених економічно й промислово націй. Ця нестійкість ускладнюватиметься політичними впливами, пов'язаними з господарюванням світових ресурсів оливи.

Олива буде в задовільному постачанні ціною приблизно 15 американських долярів за бочку аж до 1994 року, а потім до 2000 року піднесеться до 21 — 22 доляри за бочку. В наслідок піднесення ціни оливи, ціна рідкого палива в ЗСА буде приблизно один доляр за ґальон у 1995 році, а 1.30 дол. у 2000 році (вартости теперішнього доляра). В Европі ціна палива залишиться на майбутнє багато вища ніж в ЗСА, через високі податки (приблизно 50 відс.). Короткореченцеві коливання в цінах палива проявлятимуться і цим підсилюватимуть зацікавлення покупців щадити паливо. Питання, пов'язані з енерґією, будуть підсилювати й загострювати інші зовнішні впливи.

Міжнародна конкуренція зросте і цей зріст матиме великий поштовх до шукання засобів зниження коштів, цебто: найдешевший спосіб виробництва, включно з місцевістю виробничих підприємств. Ця міжнародна конкуренція також матиме вплив на впровадження законів на обмеження імпортів до ЗСА та Европи.

В майбутньому покупці матимуть поважний вплив на американський і зростаючий европейський ринки. Їхні впливи поширюватимуться на різні галузі автомобільного ринку. Число можливих покупців автомобілів (особи віком від 16-ти років) збільшиться на 36 мільйонів у ЗСА і 39 мільйонів в Европі, між 1980 — 2000 роками.

Післявоєнне покоління у ЗСА і Европі стане заможнішою. Її заробітки перевищать 40,000 (в теперішніх долярах). Згідно історичних даних, група людей віком 35-40 років життя купувати пропорційно найбільше нових автомобілів. У ЗСА продовжуватиметься значний зріст самітних покупців автомобілів (з 32 відс. у 1985 році до 37 відс. усіх покупців до 2000 року), з яких половина буде віком понад 35 років (у 1985 році було 42 відс.)

Число родин зменшиться з 37 відс. у 1985 році на 35 відс. у 2000 році. Число старших віком водіїв автомобілів понад 65 років життя збільшиться у ЗСА й Европі, одначе ця група населення менше зацікавлена купівлею нових автомобілів. Різниця між ЗСА та Европою відносно власности автомашин продовжуватиметься.

Майже 80 відс. світового виробу автомобілів буде дальше в Північній Америці, Західній Европі та Японії, 80 відс. усіх автомобілів далі вироблятиметься десятьма промисловцями. Японські вироби осягнуть 33 відс. ринку в ЗСА у 1995 році особових автомобілів і 28 відс. комерційних автомашин.

Закінчення буде.

УПРАВЛІННЯ ХАРЧІВ і ліків у середу, 3-го жовтня ц.р. схвалило препарат від тяжкоїн шизофренії. Новий лік „Клозарін", який викликає великі побічні ускладнення, буде вживатися лише для хворих, яким не допомагає інше лікування. Крім того, вони повинні будуть щотижня проходити тести для виявлення побічного впливу. В ЗСА нараховується біля 200,000 кандидатів для лікування новим препаратом, який з'явився вже 20 років тому та вживається в 30-ти країнах.

НАШОЮ ПРИСУТНІСТЮ У ВАШІНҐТОНІ В СУБОТУ, 7-го ЖОВТНЯ Ц. Р., ВШАНУЙМО НАШОГО ВЕЛИКОГО ГЕНІЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І ПРИГАДАЙМО ПРО ПОБУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА в ЙОГО ЧЕСТЬ В СТОЛИЦІ ЗСА 25 ЛІТ ТОМУ!

Виступи д-ра М. Мушинки в ЗСА

Ню Йорк (НТШ). — Запрошений Науковим Товариством ім. Шевченка та редакцією „Енциклопедії Української Діяспори" д-р Микола Мушинка, відомий український етнограф та історик української культури в Пряшеві, прибув у серпні з Канади до Америки та провів тут два тижні. Крім виступів у Чикаґо, гість з Пряшева відвідав Ню Йорк, Бавнд Брук, Кергонксон, Ґлен Спей, Гантер та Філядельфію.

В Ню Йорку д-р Мушинку та його дружину Маґдалену зустріли та ними опікувалися від НТШ д-р Василь Калинович та інж. Микола Галів. Гості з Чехо-Словаччини відвідали наукові осередки НТШ та УВАН, Український Музей, нюйоркську публічну бібліотеку, бюра радіомовлення „Голосу Америки" та „Свободи", редакції щоденника „Свобода" та журналу „Сучасність", а особливо у Бавнд Бруку — православний осередок св. Андрея і музей. Тут вони були гостями Блаженнішого Митрополита Мстислава, первоієрарха УАПЦ. Д-р Мушинка познайомився з цінними колекціями музею і бібліотеки українського православного центру в екзилі. Особливе враження на гостей зробив український цвинтар, національний пантеон в Бавнд Бруку.

16-го серпня гості побували у супроводі проф. Івана Фізера в Ґлен Спей, де місцевий Відділ СУА під головуванням Марти Цимбалістої влаштував вечір-виступ д-р Мушинки про українське культурне життя на Пряшівщині та про теперішній стан української меншости в Чехо-Словаччині. На цьому ж вечорі, що відбувся в церковній залі св. Володимира, також виступала д-р Дарія Маркусь з Чикаґо з цікавою доповіддю про „Українські сліди в Римі й Італії", ілюструючи її оригінальними прозірками. На вечорі було понад 70 осіб.

Пізно вечором того дня д-р Мушинка показав у гостинному домі Юрія і Людмили Костюків відеострічку з останнього фестивалю української пісні і танцю у Свиднику, де наш етнограф приготував цікаву фольклорну програму „З джерел наших предків" п.з. „Від Великодня до жнив". Уривки з цієї програми, як також показ народного весілля укладу Мушинки, що відбувалося у виконанні селян, оглянуло понад двадцять присутніх на вечорі сусідів і гостей.

17-го серпня пряшівські відвудувачі поїхали на Союзівку, де перебули кілька днів як гості голови НТШ д-р Ярослава Падоха. Того ж дня відублася зустріч д-р Мушинки з місцевою громадою і гостями Союзівки в залі церкви Пресвятої Трійці. Серед присутніх близько 100 осіб було чимало земляків гостей, закарпатських українців. Вечір влаштували місцеві відділи обидвох громадських централь, УККА і УАКРади, під еґідою НТШ. Голови обидвох організацій, Микола Василик, і д-р Олег Волянський, виступали в час відкриття і закриття зустрічі. Голова НТШ тепло представив гостей та повідомив, що Філологічна секція НТШ недавно обрала д-ра Мушинка дійсним членом НТШ, що присутні зустріли многоліттям для гостей. Д-р Мушинка, колишній викладач університету — повідомив д-р Падох — є автором понад десяти книжкових видань, серед яких найважливіші дві про Володимира Гнатюка, що появилися заходами НТШ в Парижі, та про фолкльор українців-русинів Войводини, що саме вийшла друком в Югославії бачванською говіркою.

На цьому вечорі виступив коротко спочатку гість з Чикаґо, що супроводив Мушинок, д-р Василь Маркусь, редактор „Енциклопедії Української Діяспори", який говорив про свою останню поїздку по Австралії та в Східній Европі. Він зокрема поділився враженнями з життя і праці української діяспори в східній Словаччині та в Польщі.

Головну доповідь вечора виголосив д-р Мушинка, цікаво проаналізувавши історію пряшівських українців-русинів за останнє пів століття. Доповідач об'єктивно представив складні національно-етнічні процеси в цій найдалі на захід висуненій українській етнічній території. Він торкнувся питання русофільської орієнтації місцевої інтеліґенції перед і після Другої світової війни, згодом повернення до національної культури, як також наслідків т.зв. адміністративної українізації в 1950-их роках.

Д-р М. Мушинка доповідає у Філії УКУ в Чикаґо.

Одним із тих наслідків було відчуження частини українського етносу від власної національности, що утотожнювала все українське із совєтським. Звідсіль, зменшене число українців в час переписів, як також відмовлення багатьма батьками від українських шкіл, число яких поважно зредуковано за останні 30 років.

Проте, в останньому часі — говорив д-р Мушинка — процес денаціоналізації, який є радше поверховим, зупинився і є вигляди на покращання відносин. Багато залежить від того якою буде ситуація в Україні. Український фолкльор, відродження і плекання народних зичаїв і місцевої побутової культури та зв'язків з Україною сприяють поверненню до своєї національности. На присутніх особливо велике враження зробили культурні досягнення пряшівських українців на видавничому і науковому полі та в галузі театально-музичної творчости. Назагал, добра аналітична та інформативна доповідь гостя з Пряшева справила на присутніх дуже позитивне враження і вона в кінцевому підсумку прозвучала оптимістично.

Микола і Маґдалина Мушинка мали також змогу відвідати український Гантер, зустрітися з деякими мешканцями і гостями-літниками і, очевидно, відвідати храм св. Івана Хрестителя та славну „Гражду".

20-21-го серпня гості з Пряшева побували в Філядельфії, де відвідали проф. Петра Мегика, редактора „Нотаток з Мистецтва", з яким д-р Мушинка співпрацює. Подружжя Мушинки також відвілали філію Українського Католицького Университету, що спільно з Осередком НТШ влаштувала публічний виступ пряшівського гостя про культурне життя українців у східній Словаччині. Тут зустрічали гостей професора УКУ й члени управи НТШ, Мирослав Лабунька і Леонід Рудницький.

23-го серпня Микола і Маґдалина Мушинки від'їхали до Торонто, а звідти 29-го серпня повернулися до свого постійного місця перебування в Пряшеві. Там д-р Мушинка, хоч вже 20 років не має можливости працювати професійно, а останньо заробітково працює як кочегар, проте у вільний час вийнятково активний в різних ділянках культури і науки; останнім часом має право публікуватись на Пряшівщині. Дружина Маґдалина викладає в українській гімназії ім. Шевченка в Пряшеві, а два сини студіюють.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

ма державами-агресорами. Промовці виступаючи підкреслювали, що в результаті цієї угоди на окупованій землі Західньої України совєтська влада принесла жахіття кривавого терору. Мітинг засудження пакту Ріббентропа-Молотова був організований Українською Національно-Демократичною Лігою та Українською Гельсінкською Спілкою. Під час демонстрації і проведення самого мітингу міліція незаконно затримала шістьох осіб.

• 23-го серпня у Дніпропетровському сотні людей на одній із центральних вулиць провели пікетування в знак осуду пакту Ріббентропа-Молотова. Були виставлені гасла: „Пакт Ріббентропа-Молотова — злочин проти людства!", „Розділ Европи відбувся і. Москві" та інші. Міліція та каґебісти при нападі на пікетувальників затримала 9-ох осіб, серед яких і члена Української Національно-Демократичної Ліги Володимира Соловйова, який роздавав перехожим матеріяли про злочинність пакту Ріббентропа-Молотова. Під час нападу на пікетувальників функціонери порвали синьо-жовтий прапор.

• 23-го серпня у Хмельницькому в центрі міста біля кінотеатру „Планета" члени Хмельницької УГС вивісили синьо-жовтий прапор, висловлюючи таким чином свій осуд злочинного пакту Ріббентропа-Молотова. Через три години міліція зірвала прапор.

• 23-го серпня у Львові Львівська обласна філія УГС організувала відзначення трагічного для Західньої України пакту Ріббентропа-Молотова. Тисячі львів'ян довгою колоною рушили із центру міста до стадіону „Дружба", скандуючи численні гасла протесту: „Геть окупантів з України!", „Геть Щербицького! Комунізм-фашизм!", „Свободу Україні!" „Геть КҐБ!" та інші. На майдані біля стадіону відбувся несанкціонований мітинг, на якому виступив голова обласної філії УГС Богдан Горинь, активіст УХДФ Василь Січко, голова групи за відновлення Української Народної Республіки Іван Макар та інші. Всі промовці осудили пакт Ріббентропа-Молотова і закликали до створення української незалежної держави. Після мітингу всі багатотисячною громадою рушили до центру міста, де взявшись за руки, розтягнулися живим ланцюгом і оточили всю величезну центральну алею, включно з Оперним театром і пам'ятником Міцкевича. Тримаючи в руках запалені свічки, синьо-жовті прапори і плякати, люди не переставали, скандувати гасла протесту. Тривало все це до півночі й завершилося біля місця, де має бути пам'ятник Шевченкові.

• 23-го серпня у Тернополі, не зважаючи на заборону місцевої влади, на Співучому Полі о 7-ій годині зібралося коло 30,000 чоловік, для участи в мітингу осуду пакту Ріббентропа-Молотова. Мітинг організувала тернопільська організація Народного Руху України за Перебудову. Люди вийшли із синьо-жовтими прапорами й гаслами протесту. Довкола Співучого Поля було скупчено багато міліції. Перед людьми виступив голова міськвиконкому Кучеренко, який заявив, що мітинг заборонено і він не відбудеться. Обурений народ із скандуванням „Ганьба!" рушив багатотисячною колоною до обкому партії. На вулиці Леніна шлях демонстрантам перегородив заслін із спецзагонів у шоломах, зі щитами і гумовими кийками. Коли колона підійшла зовсім близько, функціонери кинулися бити людей влаштувавши справжнє побоїще. Десятки людей отримали травми. Так член УГС Марія Баб'як з побитим лицем і синяками на обличчі опинилася в лікарні. Був побитий міліціонерами Микола Зелінський, травмовано члена УГС Левка Горохівського, жителів Тернополя Володимиру Підгурську і її дочку Оксану Підгурську, працівницю заводу „Оріон", іншому працівникові заводу „Оріон" Ігорю Говліву скривавили все обличчя. Переламали ключницю 15-літній школярці, проте спинити похід багатотисячної громади спецзагонам не вдалося. Колона розкидала функціонерів із криками й пішла далі. Неподалік обкому партії демонстранти вперлися в новий заслін спецзагонів і зупинилися. Люди стали вимагати представників влади. Начальник міліції Колесник звернувся до активістів НРУП і УГС з проханням почати переговори. Голова тернопільського Товариства „Меморіял" Марія Куземко пішла до мегафону і поставила вимогу, щоб міліція віддала сконфіскований 18-го серпня тираж газети товариства „Дзвін". Газету тут же повернуто. Після цього було вирішено провести мітинг біля Драматичного театру, куди на вимогу демонстрантів прибули також голова міськвиконкому Кучеренко перший секретар міськкому партії Рибін і начальник міліції Колесник. Активісти висунули ряд вимог і їм пообіцяли задовольнити ці вимоги.

• 23-го серпня у передмісті Івано-Франківського, поблизу села Пасічна, відбувся несанкціонований мітинг з нагоди річниці ганебного пакту Ріббентропа-Молотова. Мітинг організувала івано-франківська філія УГС. На мітингу були понад 5,000 людей. Перед людьми виступили члени УГС Микола Кобрни, Ліяна Дідочко, а також представники інших неформальних організацій. Мітинг прийняв резолюцію, в якій підкреслюється, що 1939-ий рік для українського народу не воз'єднання, а заміна однієї окупації іншою і що 17-го вересня треба уважати днем трауру в Західній Україні по жертвах тисяч закатованих енкаведистами людей.

Опубліковано...

(Закінчення зі стор. 1)

ми повісті — це спогади про в'язнів ҐУЛагу, про жахливі умови українців під кормигою совєтського режиму. Це тріюмф незламного духа М. Кремінярівської, арештованої і засланої у 1939 році, коли совєтські війська окупували Західню Україну. У цій книжці авторка висловлює любов і віру у висвободження України у її недалеку вже самостійність, незалежність.

Книжку М. Кремінярівської можна замовляти, написавши на адресу: Maria Kreminiariwska, 641 Merrit St. Oshawa, Ont. L1N 4W3. Canada.

УСПІШНІ ПЕРЕГОВОРИ запобігли страйк медичних працівників чотирьох найбільших лікарень міста Ню Йорк. В наслідок переговорів профспілки домоглися збільшення платні медичному персоналові на 6 відсотків на протязі перших двох років та на 5 відсотків у наступному. Колумбійський пресбитеріанський медичний центр у верхньому Мангеттені досяг більших вислідів: зріст платні на 8 відсотків у першому році, на 7 відсотків у другому та на 5.5 відсотків у третьому.

Український...

Закінчення зі стор. 2.

особливу увагу надає проблемам найбільш національного знівеченого Придніпровсько-Донецького регіону. Гадаємо, що ширша популярність „Порогів" — справа недалекого майбутнього.

Контроль за свідомістю українців набув такого розмаху, а мережа підцензурних часописів кількісно така мізерна, що у самвидаві змушені шукати шляхів для висловлення своїх ліберально-льояльних думок навіть ті, кому шлях до офіційних органів не перекритий. Так можна пояснити появу в Києві машинописного альманаху „Спадщина", що є органом однойменного українознавчого клюбу при Будинкові вчених АН УССР. Це, по суті, збірка українознавчих досліджень, що вводять у науковий обіг нові дані з історії та культури нашого народу. Альманах тим і цікавий, що його видають офіційні науковці, які змушені вдаватися до самвидаву, щоб вільно висловитися. За межами „соціялістичного табору" жоден вчений, гадаю, не змушений тиражувати свої думки таким печерним способом... Щождо змісту альманаху, то, на жаль, його автори навіть не натякають на перегляд „генеалогічної схеми" історії Росії, яка за вуха притягує до „спільної колиски" українців, білорусів та росіян, щоб виправдати тотальну русифікацію східніх слов'ян.

Подією в політичному житті України стала поява у березні цього року першої української незалежної газети „Голос Відродження", що є органом Української Гельсінкської Спілки (відповідальний за випуск Сергій Набока). Гадаємо, спілчанська газета дасть поштовх до появи інших самвидавних газет, тобто зіграє таку ж роль, як свого часу „УВ" для незалежних журналів.

Помітної самвидавної періодики російською та іншими мовами національних меншостей в Україні ще немає. Мабуть, найкраще враження залишає двотижневий „Информационный бюлетень", що його видає жидівська громада в Чернівцях (про нього ще скажемо окремо). У лютому-березні 1989 року з'явилося два числа інформаційно-політичного російськомовного журналу „Диалог", що його видає „Социал демократическое об'единение Украины". Говорити про це об'єднання як про реальну політичну силу в Україні не доводиться. Це нечисленна група „общерусского" спрямування. Нічого нового автори „Диалога" нам не пропонують. На сорока сторінках цього журналу серед псевдосоціялістичної риторики „соціял-демократи" не знайшли місця, щоб згадати про проблеми українського народу, на терені якого збираються діяти ці новітні соціялісти...

Як бачимо, самвидав України сьогодні — явище різноманітне й цікаве. Але „Український Вісник", „Кафедра", „Християнський голос" та „Голос Відродження" залишаються поза конкуренцією, бо дотримуються чіткої громадсько-політичної концепції і ставлять на порядок денний проблеми, які хвилюють весь народ і вимагають негайного вирішення на користь всіх громадян України.

ЗБІРКОВА ЛИСТА

З нагоди літнього семестру (1989) Українського Вільного Університету в Мюнхені і Першого З'їзду українських бандуристів Европи, який відбувся на Університеті — його учасники, доцінюючи потребу й значення рідного шкільництва, зложили пожертви на будову гуртожитка для Початкової школи ім. Тараса Шевченка в Білому Борі:

1	Ґой Петро (ЗСА)	400.000 зл
2	Вінтоняк Олекса (Німеччина)	400.000 зл
3	Леник Володимир (Німеччина)	400.000 зл
4	Холод Анна (Канада)	200.000 зл
5	Спєх Ірена (Німеччина)	200.000 зл
6	Ковалишин Марійка (Англія)	100.000 зл
7	Савчук Рузя (Арґентина)	100.000 зл
8	Удичко Катерина (Німеччина)	100.000 зл
9	Сенів Марійка (Англія)	100.000 зл
10.	Лучка Йосиф (ЗСА)	80.000 зл
11	Кузь Богдан (Німеччина)	80.000 зл

По 40.000.00 тисяч золотих зложили:

12. Базилевська Христина (ЗСА); 13. Базилевський Богдан (ЗСА); 14. Бача Юрій (Чехо-Словаччина); 15. Артимчук Петро (Австралія); 16. Антонович Мирослава (Голляндія); 17. Білинська Лідія (ЗСА); 18. Деревянка Надія (Бельгія); 19. Дмитерко Катерина (Польща); 20. Зарицька Орися (ЗСА); 21. Ґбур Олександра (Польща); 22. Глух Анна (ЗСА); 23. Глух Марія (ЗСА); 24. Глущак Володимир (Україна); 25. Гнатчак Мирослав (Німеччина); 26. Деревянка Катя (Бельгія); 27. Дейчаківський Микола (ЗСА); 28. Золотник Роман (Польща); 29. Кігічак Данило (ЗСА); 30. Красько Марія (Польща); 31. Кунаш Марта (ЗСА); 32. Дуркот Іван (Чехо-Словаччина); 33. Маєр Марія (Польща); 34. Maslovs1kw3 Pavlo 9U⅜ославія); 35. Мардак Ксеня і Роман (Польща); 36. Назарович Ріта (Німеччина); 37. Несмачний Андрій (Італія); 38. Осечко Мирослава (Польща); 39. Оришкевич Олександра (ЗСА); 40. Ошті Татяна (Югославія); 41. Павлишин Соня (Югославія); 42. Павлюк Ігор (ЗСА); 43. Павлишин Ігор (Югославія); 44. Попадюк Таня (ЗСА); 45. Попович Ольга (Польща); 46. Пачеха Павло (Франція); 47. Пачеха Ганя (Франція); 48. Піхович Лідія (Польща); 49. Ромасюк Ірина (Польща); 50. Русиняк Ганна (Польща); 51. Рущак Марія (Польща); 52. Сендецька Юлія (Бразилія); 53. Сидоренко Василь (Канада); 54. Сідор Йоланта (Польща); 55. Сиротюк Наталія (ЗСА); 56. Смолинчак Петро (Польща); 57. Соломон Терентій (ЗСА); 58. Солонинка Степан (Югославія); 59. Смолинчак Олександра (Польща); 60. Терефенко Іван (Канада); 61. Ткач-Кисілевська Олександра (ЗСА); 62. Турак Мирослава (Польща); 63. Тюшка Богдан (Австрія); 64. Четурба Богуслава (Польща); 65. Ярош Надя (ЗСА); 66. Остапчук Маркіян (Німеччина); 67. Стех Ярослав (Канада).

Разом .... 4.400.000 зл
(Чотири мільйони чотириста тисяч золотих)

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮ ЙОРК, Н. Й.
повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в п'ятницю, 27-го жовтня 1989 р. о год. 6:30 веч. в залі Домівки Товариства „Самопоміч"

98 Second Avenue, New York, N.Y.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делеґати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 16, 19, 86, 130, 158, 184, 194, 200, 203, 204, 205, 211, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

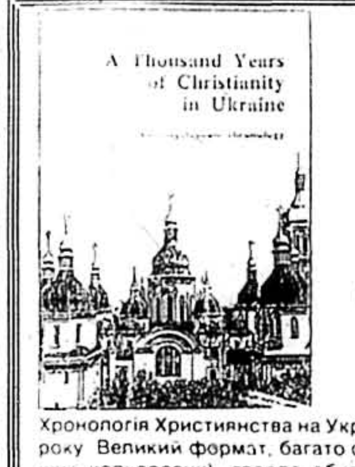
1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1989 р.
3. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

У нарадах візьме участь

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Шпонтак — *голова*
Михайло Юзенів — *секретар* **Іван Хома** — *касир*

Вже появилася книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„ТИСЯЧА РОКІВ ХРИСТИЯНСТВА НА УКРАЇНІ"
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорових), тверда обкладинка, люксусовий папір. Видання Смолоскипу і Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988. Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує додати до ціни 6% стейтового податку

Володимир Барагура
МЕЧ і КНИГА
Історичні оповідання для молоді
Ілюстрації:
П. Андрусева і М. Михалевича
Ціна $7.00 з портом
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ
у щоденнику „Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	$ 6.00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$10.00
Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний інч (1 інч x 8 шпальт)	$10.00

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково

Фоторепродукція на одну шпальту	$ 8.00
Фоторепродукція на дві шпальти	$10.00
Фоторепродукція на три шпальти	$12.00

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	$10.00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$20.00

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації **до ПОНЕДІЛКА**

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ

Посвідки заплачених рахунків за оголошення висилаємо тільки на спеціяльне прохання.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
Прошу змінити мою адресу:
„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:
Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОМАН НАУМ, член УНС Відд. 455-го ім. Лесі Українки в Асторії, Н.Й., помер 3-го липня 1989 року на 36-му році життя. Нар. 4-го червня 1953 року в Ню Йорку. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку батька Василя, маму Стефу і брата Тараса. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

Олена Гентіш-Брехун, секр.

ВОЛОДИМИР СМАГА, член УНС Відд. 243-го ім. св. Миколая в Чикаго, Ілл. Помер 12-го серпня 1989 року на 69-му році життя. Нар. 1920 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Мерілин Енн, дочку Люени, сина Алекса, сестру Джені і брата Павла. Похорон відбувся 16-го серпня 1989 року на Ассампшен Семетері в Гленвуд, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА САЙЦ, член УНС Відділу 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж., померла 28-го серпня 1989 року на 73-му році життя. Нар. 3-го грудня 1915 року в Ірвінгтоні, Н.Дж. членом УНС стала 1942 року. Залишила у смутку мужа Фредерика. Похорон відбувся 2-го вересня 1989 року на цвинтарі Голлівуд Меморіял Парк в Юніон, Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

СТЕЛА СІЦІНСЬКА, член УНС Відд. 37-го Т-ва „Любов" в Елизабет, Н.Дж., померла 27-го квітня 1989 року на 70-му році життя. Нар. 1917 року в Скрентоні, Па. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку сестру Гелен Боґа та ближчу і дальшу родину в Пенсильванії. Похорон відбувся 29-го квітня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Тейлор, Пенсильванія.
Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Осередчук, секр.

СТЕФАНІЯ ГОМЕНЮК, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 11-го серпня 1989 року на 67-му році життя. Нар. 1922 року в Дітройті, Миш. Залишила у смутку мужа Филипа, дочку Марію Левінську з мужем Ричардом і двоє внуків Ніколе і Катріну. Похорон відбувся 14-го серпня 1989 року на цвинтарі св. Гробу в Савтфілді, Миш.
Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

МАРІЯ ПРОНЧАК, член УНС Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й. померла 10-го квітня 1989 року на 91-му році життя. Нар. 1897 року в селі Йоничі, повіт Рава Руська, Галичина. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку доньку Гелен Петришин з мужем д-ром Волтером, внуків — Волтера мол., Григорія, Марка і Колеш, правнука Вілсона Евстахія, кузинів: Ірину Шпирко, Надію Климко Барі і Мирослава Прончака. Похорон відбувся 14-го квітня 1989 року на цвинтарі Кальварія в Квінсі, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

С. Чума, секр.

ПЕТРО ВОЙТЕЧКО, член УНС Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембридж, Па., помер 24-го серпня 1989 року на 64-му році життя. Нар. 1925 року в Літсдейл, Па. Членом УНС став 1930 року. Залишив у смутку батька, дружину Гелен, дочку Варвару, синів Павла з дружиною Саментою, Петра з дружиною Керін і внука Миколу, братів Йосифа і Стефана і сестру Еліс Кларк. Похорон відбувся 28-го серпня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Економі Боро, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Степан Іваницький, секр.

● **РІЗНЕ** ●

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —
НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ,
щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

ЦІНА:

Том I.	$95.00
Том II.	$95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить включно з пересилкою	$170.00

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (M. O.) слати

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302